

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 262/2020-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Líška & Partners s. r. o., Brezová 10, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ján Líška, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 162/2016, a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre neprípustnosť.
2. Návrhu na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 162/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že predmetom napadnutého konania bolo rozhodovanie o žalobe sťažovateľa, ktorou sa proti žalovaným – Slovenskej republike, Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 500 € a zaplataenia majetkovej ujmy vo výške 260 €. Okresný súd v predmetnej veci rozhodol 14. februára 2017 tak, že konanie zastavil pre späťvzatie žaloby.

3. Proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania podal sťažovateľ 3. januára 2018 odvolanie z dôvodu, že o späťvzatí žaloby, ktoré realizoval jeho právny zástupca, nevedel. Sťažovateľ uvádza, že „už skôr vypovedal plnú moc advokátovi Mgr. B. Zemanovičovi, a to listom zo dňa 4. mája 2016, pričom vypovedanie plnej moci žalobca súdu oznámil listom zo dňa 22. 05. 2016, odoslaný dňa 23. 05. 2016, no napriek tomu súd naďalej doručoval písomnosti advokátovi. Súd v žiadnom prípade nemal oprávnenie konať na základe pokynov advokáta, ktorý už reálne v čase späťvzatia žaloby, t. j. 14. 02. 2017 určite nemal oprávnenie konať za žalobcu. Tým, že súd konal podľa pokynov advokáta (t. j. zastavil konanie pre späťvzatie žaloby), napriek tomu, že už advokát

nebol oprávnený konať (bola mu odvolaná plná moc) za žalobcu a teda ani nič podávať na súd a tiež, že súd doručoval advokátovi a nie priamo žalobcovi, súd tým zásadne porušil práva žalobcu na prístup k súdu a právo na súdnu ochranu.“

4. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol 22. októbra 2018 tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol ako oneskorene podané. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie. Sťažovateľ uvádza, že mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, a tiež, že súdny spis sa aktuálne „nachádza na Okresnom súde Trnava a momentálne nemáme vedomosť o ďalšom postupe a rozhodnutiach súdu.“

5. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o ústavnej sťažnosti takto rozhodol:

„I. Základné právo (sťažovateľa)... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn.: 11 C/162/2016 porušené BOLO.

II. (Sťažovateľovi)... sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 Eur (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť mu do dvoch (2) mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na bankový účet jeho právneho zástupcu.

III. Okresný súd Trnava je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 843,15,-... na bankový účet právneho zástupcu...“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

14. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ namieta, že okresný súd mu odňal prístup k súdu tým, že zastavil napadnuté konanie na základe späťvzatia žaloby, ktoré urobil advokát sťažovateľa v čase, keď mu sťažovateľ vypovedal splnomocnenie, pričom túto výpoveď doručil aj okresnému súdu.

15. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

16. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci (I. ÚS 33/2020).

17. Jeden zo základných princípov právneho štátu, ktorý je pozitívne zakotvený v čl. 2 ods. 2 ústavy, vyjadruje, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti vychádza pri svojej jurisdikcii dôsledne z uvedeného ústavného princípu (ktorý musí rešpektovať každý orgán verejnej moci), a preto z hľadiska medzí, rozsahu a spôsobu môže uplatňovať štátnu moc iba v zákonom a ústavnom rámci (čl. 2 ods. 2 ústavy), čo sa považuje v podmienkach právneho štátu za *conditio sine qua non* pre akúkoľvek legitímnu činnosť jeho orgánov (II. ÚS 11/2016).

18. Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ doručil 22. marca 2019 ústavnému súdu ústavnú sťažnosť, ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením čl. 2 ods. 2 ústavy a porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením zo 14. februára 2017 a uznesením krajského súdu sp. zn. 23 Co 18/2018 z 22. októbra 2018. Sťažovateľ v uvedenej ústavnej sťažnosti vytýkal okresnému súdu, že akceptoval späťvzatie žaloby doručené advokátom Mgr. Branislavom Zemanovičom a konanie zastavil napriek tomu, že ešte v máji 2016 advokátovi Mgr. Branislavovi Zemanovičovi vypovedal udelenú plnú moc, o čom mal informovať okresný súd podaním z 22. mája 2016. Uznesenie o zastavení konania bolo doručené len advokátovi Mgr. Branislavovi Zemanovičovi. Po tom, čo sa sťažovateľ dozvedel o zastavení konania, podal proti uzneseniu o zastavení konania odvolanie, ktoré krajský súd odmietol ako oneskorene podané.

19. Ústavný súd predmetnú ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol uznesením sp. zn. IV. ÚS 147/2020 z 28. apríla 2020 v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením zo 14. februára 2017, pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a v časti, ktorou namietal porušenie označených práv uznesením krajského súdu z 22. októbra 2018, ako neprípustnú.

20. Ústavný súd si v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 147/2020 na účel predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vyžiadal spis okresného súdu

sp. zn. 11 C 162/2016. Ústavný súd sa zaoberal uznesením krajského súdu z 22. októbra 2018, ktorým tento odmietol odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zo 14. februára 2017 o zastavení konania, pričom dospel k záveru, že krajský súd – napriek odmietnutiu odvolania ako oneskorene podaného – sa vecne zaoberal námietkami sťažovateľa o odvolaní splnomocnenia jeho právneho zástupcovi Mgr. Branislavovi Zemanovičovi. Ústavný súd v tejto súvislosti citoval bod 12 uznesenia z 22. októbra 2018, v ktorom krajský súd podrobne skúmal otázku vypovedania plnej moci, ktorú sťažovateľ udelil advokátovi Mgr. Branislavovi Zemanovičovi. Ústavný súd v uznesení sp. zn. IV. ÚS 147/2020 poukázal na skutočnosť, ktorú zistil pri skúmaní spisu okresného súdu sp. zn. 11 C 162/2016, pričom uviedol, že „v zjavnom rozpore s obsahom súdneho spisu je tvrdenie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti, že plnú moc vypovedal advokátovi Mgr. Branislavovi Zemanovičovi už v máji 2016. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že 2. novembra 2016 advokát Mgr. Branislav Zemanovič zaslal súdu vyjadrenie vlastnoručne napísané sťažovateľom (č. l. 104 súdneho spisu). V tomto vyjadrení sťažovateľ reagoval na vyjadrenia žalovaných v napadnutom konaní, ktoré boli okresnému súdu doručené v priebehu augusta 2016, pričom v závere sťažovateľ žiada advokáta Mgr. Branislava Zemanoviča aj o osobnú návštevu vo väznici. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ s advokátom Mgr. Branislavom Zemanovičom bol v riadnom kontakte a komunikoval s ním aj po máji 2016.“ (bod 38 uznesenia sp. zn. IV. ÚS 147/2020)

21. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ už skoršou ústavnou sťažnosťou namietal porušenie totožných práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní, keďže namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu zo 14. februára 2017 a taktiež postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý predchádzal vydaniu predmetného uznesenia. Svoju argumentáciu, ktorou odôvodňoval porušenie označených práv, založil na totožnom skutkovom základe ako v aktuálne prerokúvanej veci. Ústavný súd v tejto veci rozhodol uznesením sp. zn. IV. ÚS 147/2020, pričom napriek tomu, že ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci a tiež pre neprípustnosť, z odôvodnenia uznesenia sp. zn. IV. ÚS 147/2020 je zrejmé, že efektívne

uskutočnil vecný prieskum sťažovateľových námietok smerujúcich proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní.

22. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, čo predstavuje prekážku pre uplatnenie jeho právomoci. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

24. Sťažovateľ po podaní ústavnej sťažnosti doručil ústavnému súdu viaceré podania, v ktorých okrem iných uviedol, že Centrum právnej pomoci (ďalej len „centrum“) mu *„nepriznalo a odňalo právnu pomoc aj v tých veciach, kde predtým právnu pomoc priznalo.“*. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ vo svojich podaniach žiada ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie *„vo všetkých mojich/mnou podaných ústavných sťažnostiach.“*

25. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že sťažovateľ je v aktuálne prerokúvanej veci zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Sťažovateľ nepreukázal svoje tvrdenie, že mu centrum odňalo poskytovanie právnej pomoci predložením napr. príslušného rozhodnutia centra.

26. Zároveň je potrebné uviesť, že predpokladom pre vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu je kumulatívne splnenie troch podmienok: (i) existencia žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a to, že (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného

súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti, ústavná sťažnosť nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená.

27. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, uvedený záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov pre vyhovieanie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

28. Pretože ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre neprípustnosť, je zjavné, že v danej veci ide zároveň o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017, I. ÚS 383/2019). Aj z uvedeného dôvodu ústavný súd nevyhovел žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu